

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Dlouhodobá epidemiologie a diagnostika leptospirózy (1963 - 2003) v České republice.

Dlouhodobá epidemiologie a diagnostika leptospirózy (1963 - 2003) v České republice.

Souhrn

Epidemiologové a klinici u nás získali novou zkušenost. Po častějších skupinových epidemiích leptospirózy profesionální či rekreační povahy v naší populaci od druhé poloviny minulého století, jsme nyní opakovaně prokázali, že v souvislosti s posledními klimatickými změnami a katastrofálními záplavami (1997 a 2002) na území našeho státu, stoupá incidence leptospirózy (jako jediné nákazy po povodních) i v našich klimatických podmínkách. Zatímco v subtropických a tropických oblastech světa je běžné, že incidence leptospirózy u populace v období monzunových dešťů vícenásobně stoupá a jsou registrována úmrtí lidí, v našich klimatických podmínkách tato skutečnost doposud zaznamenána nebyla. Humánní leptospiróza se u nás vyskytuje spíše sporadicky a většinou v přírodních ohniscích nákaz a její incidence se normálně pohybuje kolem 0,3 případu na 100 000 obyvatel.

Avšak v letech 1997 a 2002, kdy Moravu, Slezsko a Čechy postihl nečekaný přírodní fenomén - katastrofální záplavy rozsáhlého území (zahrnující i přírodní ohniska této nákazy) - se zvýšil počet hlášených a sérologicky potvrzených onemocnění v naší populaci trojnásobně a specifická nemocnost tak následně na 0,9 případu, na rozdíl od předchozích let. V roce 1997 bylo u nás vyšetřeno na leptospirózu celkem 7 156 osob a onemocnění bylo diagnostikováno a hlášeno u 94 pacientů (resp. u 92 v roce 2002). Dvě třetiny z těchto případů pocházely z inundačních oblastí, polovina z nich měla přímou souvislost s povodněmi (kontakt s reziduální vodou, úklid bahna ve sklepech domů apod.). Čtyři registrované případy Weilovy choroby (1997) měly letální závěr. Od roku 1963, kdy se začala Weilova choroba povinně hlásit, zemřelo na ni u nás již 41 nemocných.

Autoři dále přinášejí podrobný přehled současných možnosti diagnostiky leptospirózy od přímé mikroskopie až po PCR) v podmínkách (15) diagnostických laboratoří hygienické služby i laboratoří soukromých v ČR s akcentem na dodržování standardní metodiky schválené hlavním hygienikem (AHEM, Praha 1979). Pro potřeby hydrobiologů a mikrobiologů pracujících ve vodohospodářské sféře lze aplikovat přímou metodu izolace leptospir z vodních zdrojů nebo pokus na laboratorním zvířeti s následnou kultivací etiologického agens. Při pohybu nebo práci v kontaminované vodě je doporučována profylaxe jednorázovou perorální dávkou 200 mg Doxycyklinu, která by měla chránit člověka po dobu jednoho týdne.